

oprac.

ef

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Polnej
87-100 Toruń, ul. Poczterna 93, tel. 0548 50 65 22 186
e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacke.pl
NIP 956 16 25 127; REGON 879602736
KRS 00000 41692
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0241

Władysław Kulera

80-482 Goleniów - Wmieszka

Chojnice
part. JOW Gr. Pom.
+ Zblewski Józef
ps. „Sosna”
M: 506/1141 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI —

Zblewski Józef
K: 506/1141 Pom.
Chojnice part. POW Sp. Pom'

I/1. Relacja k. 1 s. 1-2

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora —

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III/1 – Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 – Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 – Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 – Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 – inne.

IV. Korespondencja

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 4

VI. Fotografie brak

I/11. Relacja Władysława Skuleszy
o działalności Zblewskiego Józefa
ps. "Sosna", młp. omg.

k. 1 s. 1-2

Urodził się 21 listopada 1909 r. w Kosobudach pow. chejuiński. Syn Franciszka i Stefani. Szkołę w Kosobudach pow. chejuiński, następnie podjął naukę w zawodzie kapeła u Tomasa Kolińskiego w Brusach. Studiów wyższych odbył w 2 pułk. strzelców w Starogardzie Gdańskim. Latem 1939 r. zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej. Kiedy jego jednostka została rozbita przez niemieckie zagonny pancerne, pod osłoną Tucholskich Borów wrócił do rodziny. 18 listopada został niepodkierowanie aresztowany przez Selbstschutz. Był przeznaczony do likwidacji.

Dalsze jego losy opisane w Pomieraniu 1976 Nr 4 str. 6-8. Rozwinę tylko ostatni akt dramatu przypisaną Józefowi Zblewskiemu.

W ostatniej dekadzie kwietnia 1944 r. spodziewano się wywozu kilka rodzin z granicą do obok w Potulicach. Pośród innych spodziewał się wywozu aktywny członek Gryfa Pomorskiego, Michał Kuczyński. On to przez łączniczkę aby zabrać najlepszą jeńców na ubój dla partyzantów. Tak też się stało. W głównej kwestii E. Cyserskiego pod nieobecnością Sekretarza dokonano uboju i wrześniowego pomrobu.

Kwieciana rano E. Cyserski wybrał się do grupy Zblewskiego z zamiarem zabrać sobie potrzebny ilość mięsa i przetworów. Bukier ich w. p. w odd. 101 był pusty i starannie zamaskowany. Wrócił więc Cyserski do swej bazy. Około godz. 18⁰⁰ ponownie wybrał się do nich, zabierając tym razem spora ilość galarety przyrządzonej uprzednio przez kucharkę. Stwierdziło tuż nad zachodem gdy dochodził do bukera. Z przeciwnej strony zauważyli zbliżających się partyzantów, uciekających na tyłce ubita samce. W trakcie rozmowy dowiedział się, że samce upobrano na łacie obok lesniczówki Olszyny, tuż pod jej okuciem. Cyserski zganił ich za lekkomyślność i rażenie śmiercią w. p. Strzał bowiem obok lesniczówki, obsadzonej przez Niemca jest wysykiem. Załował później, że nie wydał rozkazu opuszczenia bukera.

Tę samą noc kilka samochodów SS z poligonu w Wielkich Chetwach, obstarwiło bukier i wyszło go z pomocą mat. wybuchowego. Naoczny świadek był zabrały do kopania Jan Ciemiński z Myłofu, który stwierdził, że Niemcy nikogo z partyzantów nie ujeli. Ciemiński kopał otwory przy niebezpiecznych bukera dla ładunków, po ich odpaleniu bukier zapadł się. Przeprowadzone dochodzenie ustaliło, że lesniczy Górcz z Olszyny śledził partyzantów od lesniczówki aż do bukera

2
na co wskazywały ślady jego obuwia. W toku późniejszych dochodzeń ustalono, że partyzanci polegli w bunkrze wskutek silny wybuchu. Byli to: Józef Zblewski, "Sosna", Wozniński Alfons "Leon", Klinkors Edmund "Czerny", Gierszewski Edmund "Ed", Lulewa Leonard "Lienka".

W początku lat 70-tych wspólnie z bytewskim czyniliśmym staraniem o przekopanie bunkra i ekskumację poległych. Dowódca jednostki wojskowej z Niemychowie był przychylny tej sprawie. Zadeklarował sprzęt i leczenie bezpłatnie pod warunkiem że Jan. Odr. Zbolid i Głogowiec będą patrolować. Przedsięwzięcia nie uszczegółowiono, gdyż Zbolid odmówił patrolatu.

Oceńając powyższe z perspektywy czasu uważam, że bezpośrednia przyczyną śmierci 5-ciu partyzantów był leśnik niemiecki Goerts, który poniósł zasłużoną karę. Pośrednią zaś przyczyną było lekkomyślne podejmowanie ryzyka przez dowódcę grupy, jako również brak konsekwencji dowódcy oddziału.

Gdańsk, dnia 01.02.1991.

W. Cielieński

T:R. 506/1A41 Pom.

Chojnice

Zblewski Józef

V. Karty informacyjne

k. 4

Zblewski Józef
ps. „Sosna”

Chojnice 1
Gryf Pom.

partyzant „Gryf” w powiecie chojnickim,
zgromadził w budowni w okolicy Leśniczówki
Olszyny 15.05.1944r.

W. Kulesza, Mój okupacyjny las,
Pomerania, z. 5/1975, s. 24,
z. 6/1975, s. 26

PO-94

+
a Zblewski Józef
1909-1944

Chojnice 2
Tisz
part. AK

W 1943r. zgłosił się do oddz. party-
zanckiego, został dowódcą grupy
part. AK, wchodzącej w skład Oddzia-
łu Brunona Miśkowskiego ps. "Sokół";
w r. 1944 pełnił funkcję Komendanta
Inspektoratu Tisz-Chojnice; zginął
dn. 15. 05. 1944r. w walce z przewa-
żającymi siłami policji i SS w
rejonie leśnictwa Olseymy verte!

zobacz biogram [w:] Stronowski Zbigniew,
"Pamięci godni - chójnicki stow.
biograficzny 1275-1980", z 1986r.
str. 119.

ELŻ. W. 2000

+ Zblewski Józef

Chojnice 3
TOW Gr. Pom.

zob: T: N: 505/505 Pom. Zblewski
Józefa - Insp. Chojnice

4/8 IV '08

Zblewski Józef

Chojnice 4
oddz. part.
S. Cysewskiego

zob. Gąsienowski A., Steyer K.,
Tajna Organizacja Wojskowa
Gryf Pomorski, Gdańsk 2010,
s. 176-177

AK, VI 14

Kulesza Władysław
80-462 Golańsk-Wrzeszcz

11 stycznia

M-506/1141

Chojnice
Gryf Pom.

+ Zblewski Józef

"Sosna"

Zblewski Józef

Teczka włączana białe

